

Iktatószám	Budapestre vonatkozó ujságcikkek	Osztályozás
		Tárgy 92
Szerző	Cím <i>Blaha Lujza</i>	Hely <i>Blaha Lujza</i>
		Idő "1900"
Forrás: <i>Esti ujság</i>	Bp. 1900 X/22	Személy

Blaha Lujza.

Egy szép asszony, a ki Magyarország kulturhistoriájában nagyobb szerepet játszott, mint egy sereg író, tudós, akadémikus, politikus, miniszter, szóval mint kortársainak legnagyobb része. És nem asszonyi szépségének révén nyert titkos befolyással játszta a legnagyobb szerepét, hanem lelki és művészi képességeivel. A gondviselés kedvezett e tekintetben neki, a mely olyan korba helyezte, a mikor az ő adományai megmérhetetlen szolgálatot tehetnek a nemzetnek.

Alkotmányosságunkat viszszerenyvén, az egész vonalon kezdtük fölállítani nemzeti intézményeinket. Hivatalokat, az iskolák minden fajtáját, hogy az elnyomástól elcsigázott, a nemzeti szellemtől elidegenített, idegen gondolkozástól, lélektől, nyelvtől impregnált tömegeket lassu munkával visszatereljük a nemzeti gondolkozás irányába.

Ilyen benső célokért keletkezett a Népszínház is a művészi szükség mellett, a melyek állandóak s időhöz kötve nincsenek. Mert

козр. пункт. Л.

semmi sem alkalmasabb arra, mint a jó színházi előadás, hogy a felnőttek sokaságát *egy* nemesebb érdekkörben, izlésben, érzületben, gondolkozásban, örömben és lelkesedésben egyesítse.

És ime a nemzeti főváros kialakulásának e válságos huszonöt évében e főváros apraja nagyja állandó szeretettel, lelkesedéssel, nem csökkent érdeklődéssel leste Blaha Lujza édes szavát, átvette ajkairól a nemzeti dalt, gyönyörködött hódító művészetében és eltelt azzal a lélekkel, a mely ezt a csodálatra méltó asszonyt inspirálta, örök ifjúsággal feldisiztette.

Játszva, dalolva, táncolva, mosolyogva, könybe borulva és vidám kacajba kitörve mivelni nagy nemzeti munkát: lehet-e ennél vonzóbb, édesebb, felejthetlenebb és hódítóbb prófétája egy kornak? A hívők tömege tapsolva, ujjongva, vele sirva, vele kacagva verődött össze estéről estére, s lelkesülve, szívében, elméjében nemes tartalommal megtermékenyülve tért haza családjá körébe ifju és öreg. Ez volt a nemzetnek Blaha Lujza.

Honnan jött?

Ki tudná megmondani?

Lecsöppent az égből és itt volt. Már mint zsenge gyermek ott cikázott, mint egy kis pillangó árvaságban, a legszegényebbek, legárvábbak szeretetén dideregve, míg nem mint egy kifésülő bimbót a hir kézről-kézre adva, el nem jutatta nagy rendeltetése színterére és lett vidám kacajja a nemzet jó kedvében, ragyogó könyeseppé a nemzet bánatában, bokkrétává a nemzet ünnepi süvegje mellett, hajlongó rózsaszállá a nemzeti géniusz kezében.

Egyénileg a legjobb szívü, legszeretetremlőbb, legszerényebb, legönfeláldozóbb asszony. Mint művész a leglelkiismeretesebb, legkomolyabb, legpontosabb, leghivebb szolgálója a muzsának, a kivel gyönyör és élvezet együtt dolgozni. Mint ember a legönzettelebb és legigénytelenebb, a kinek magára soha se volt sok gondja, csak azokra, a kik hozzátartoztak vagy a közelébe jutottak. Mint egy álom, úgy ment végig rajta az élet, a melyből egyszer majd fel

kell ébrednié.

Lehetséges lesz-e úgy fölébrednie, hogy magányosan álljon, hogy ne legyen akkor mellette maga a — nemzet?

Erre nem ő gondol. Erre azoknak kell gondolniok a mai ünnepben, a mikor huszonöt évvel ez előtt való első föllépésének emléket ünnepli huszonöt éves dícsőségének színterén: a Népszínházban, azoknak kell gondolniok, a kik a főváros és nemzet nevében ezt a gyönyörű intézetet kormányozzák.

Mint egy lelkes vihar, úgy fog nekik a nemzet tapsolni, ha formáját találják annak, hogy hálátlanok ne legyünk az iránt, a kinek semmire se volt gondja, csak az irántunk való kötelességére, csak a főváros jó kedvére, csak a művészetére, csak a fővárosi magyar színészet nagy hivatására: örökké másra, soha sem magára. Ez a Blaha Lujza sorsa, szerepe, nagysága, tragikuma, könnyel, mosollyal, tapssal, virággal beborítva. Még egy kérdés van eldöntetlen: a könyhöz, mosolyhoz, tapshoz, virághoz — a gyönyörű multat takarni — hálánkat fogjuk-e oda vetni, vagy — háládatlanságunkat.